

ПРАВИЛНИК за прилагане на Закона за семейни помощи за деца

Приет с ПМС № 139 от 5.07.2002 г., обн., ДВ, бр. 67 от 12.07.2002 г., изм. и доп., бр. 93 от 19.10.2004 г., попр., бр. 97 от 2.11.2004 г., изм., бр. 115 от 30.12.2004 г., в сила от 30.12.2004 г., изм. и доп., бр. 71 от 1.09.2006 г., бр. 34 от 8.05.2009 г., в сила от 8.05.2009 г., бр. 27 от 9.04.2010 г., в сила от 9.04.2010 г., бр. 29 от 16.04.2010 г., в сила от 16.04.2010 г., бр. 41 от 1.06.2010 г., бр. 7 от 21.01.2011 г., в сила от 21.01.2011 г., бр. 95 от 4.12.2012 г., в сила от 4.12.2012 г., бр. 73 от 20.08.2013 г., в сила от 20.08.2013 г., бр. 55 от 4.07.2014 г., в сила от 4.07.2014 г.; изм. с Решение № 12921 на ВАС на РБ от 30.10.2014 г. - бр. 32 от 5.05.2015 г.; изм. и доп., бр. 80 от 16.10.2015 г., в сила от 16.10.2015 г., изм., бр. 86 от 6.11.2015 г., изм. и доп., бр. 34 от 28.04.2017 г., бр. 79 от 3.10.2017 г., бр. 89 от 7.11.2017 г., в сила от 7.11.2017 г., бр. 107 от 28.12.2018 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 38 от 10.05.2019 г., бр. 60 от 30.07.2019 г., в сила от 1.08.2019 г., бр. 22 от 16.03.2021 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 8/2002 г., стр. 304; кн. 11/2004 г., стр. 427; кн. 1/2005, стр. 479

Библиотека закони - АПИС, т. 11, р. 2, № 471

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., доп., бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) С правилника се уреждат условията и редът за отпускане, изплащане/предоставяне в натура, изменение, спиране, възобновяване, възстановяване и прекратяване на семейните помощи.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 41 от 2010 г., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) Семейни помощи се отпускат от дирекции "Социално подпомагане" въз основа на заявление декларация заедно с необходимите документи.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2017 г., доп., бр. 38 от 2019 г., изм., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Заявлението декларация се подава от посочените в Закона за семейни помощи за деца лица в дирекция "Социално подпомагане" по настоящия им адрес:

1. лично, като към заявлението декларация се прилага лична карта (за справка);
2. чрез лицензиран пощенски оператор, като заявлението декларация следва да е в оригинал;
3. по електронен път с квалифициран електронен подпис.

(3) В случаите, когато бременната жена или майката е малолетна, заявлението декларация по ал. 1 се подава от законния ѝ представител.

(4) Непълнолетните бременни жени или майки подават заявлението декларация по ал. 1, без да искат съгласието на законния си представител.

(5) (Отм. – ДВ, бр. 34 от 2017 г.).

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 22 от 2021 г.) В заявлението декларация за отпускане на семейни помощи по чл. 7 и 8 от Закона за семейни помощи за деца лицата декларират брутните доходи на семейството, получени за последните 12 календарни месеца, предхождащи месеца, през който е подадено заявлението декларация.

(2) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В заявлението декларация за отпускане на еднократна помощ при бременност лицата декларират брутните доходи на семейството за последните 12 календарни месеца, предхождащи периода от 45 дни преди определения термин за раждане, а ако е настъпило раждане преди 45-дневния период, доходите се декларират за последните 12 календарни месеца, предхождащи месеца, през който е родено детето.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 41 от 2010 г.) Брутните доходи се изчисляват по реда за определяне на облагаемия доход по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 93 от 2004 г.) Доходите се декларират за месеца, през който са получени, независимо за кой период се отнасят.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При определяне на средномесечния доход на член от семейството се взема предвид броят на членовете му към датата, на която е подадено заявлението декларация.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., доп., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице се произнася в 14-дневен срок от подаване на заявлението декларация със заповед по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(2) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Заповедта по ал. 1 се издава в срок до 30 дни от подаването на заявлението декларация:

1. (изм. - ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) когато проверката на декларираните обстоятелства изисква получаване на информация по реда на чл. 1а, ал. 4 и 5 от Закона за семейни помощи за деца;

2. (изм. - ДВ, бр. 22 от 2021 г.) когато помощите по чл. 7, 8, 10а и 10б от Закона за семейни помощи за деца се предоставят в натура.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., предишна ал. 2, изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Заповедта по ал. 1 се издава в два екземпляра. Заповедите за отказ и за отпускане на помощ в натура се съобщават писмено на лицата, подали заявлението декларация, в 7-дневен срок от издаването им.

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаите, когато е прието заявление декларация с нередовни или липсващи документи, на лицето се дава 14-дневен срок за отстраняване на допуснатите нередовности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., доп., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Когато в срока по ал. 1 лицето не отстрани нередовностите, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за отказ на исканата помощ, която се съобщава писмено на лицето.

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., доп., бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) В случаите по чл. 6, ал. 9, чл. 6а, ал. 7, чл. 6б, ал. 4 и чл. 8в, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава мотивирана заповед за възстановяване на получената семейна помощ.

(2) Заповедта по ал. 1 се издава въз основа на влязло в сила съдебно решение за настаняване на детето извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето или на влязло в сила съдебно решение за прекратяване на осиновяването на детето в случаите по чл. 6б, ал. 4 от Закона за семейни помощи за деца.

(3) Заповедта по ал. 1 се издава в два екземпляра и се съобщава писмено на лицето.

(4) Подлежащите на възстановяване по ал. 1 семейни помощи се събират по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г., изм. и доп., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите по чл. 10, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца или в резултат на служебна проверка за установяване на промяна на условията, при които са отпуснати месечните семейни помощи, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за:

1. (нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) спиране, възобновяване, изменение или прекратяване на отпуснатите помощи по чл. 8д и 8е от Закона за семейни помощи за деца;

2. (нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) изменение или прекратяване на отпуснатите помощи по чл. 7 и 8 от Закона за семейни помощи за деца.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г., изм. и доп., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Месечните помощи по чл. 8д и 8е от Закона за семейни помощи за деца се спират, възобновяват, изменят или прекратяват, а месечните помощи по чл. 7 и 8 от Закона за семейни помощи за деца се изменят или прекратяват от първо число на месеца, следващ месеца на настъпване на промяна в обстоятелствата.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Заповедите по ал. 1 и 2 се издават в два екземпляра и се съобщават писмено на лицето.

(4) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаите на неизпълнение на задължението по чл. 10, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца, когато това е довело до недобросъвестно получаване на семейни помощи, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед по реда на чл. 8.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Изплащането на семейните помощи може да се извършва по касов или безкасов път.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 38 от 2019 г.) По желание на лицата, отразено в заявлението декларация, помощите могат да се изплащат по лична платежна сметка на правоимащото лице, обозначена с Международен номер на банкова сметка (International Bank Account Number – IBAN), водена от доставчици на платежни услуги, лицензирани от БНБ, и клонове на доставчици на платежни услуги, осъществяващи дейност на територията на страната.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г., доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) С изрично писмено съгласие на майката, изразено в заявлението декларация, помощите по чл. 7, 8 и 8д от Закона за семейни помощи за деца могат да се получават от бащата.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Еднократните помощи и помощите по чл. 8д и 8е от Закона за семейни помощи за деца, отпуснати на малолетни бременни жени, майки или родители, се получават от законния им представител.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., попр., бр. 97 от 2004 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Еднократните помощи и помощите по чл. 8д и 8е от Закона за семейни помощи за деца, отпуснати на непълнолетни бременни жени, майки или родители, се получават лично.

(6) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 34 от 2017 г.) Помощите по чл. 7 и 8 от Закона за семейни помощи за деца, отпуснати на майки, ненавършили 18 години, се получават по реда на глава шеста, с изключение на случаите по

чл. 8, ал. 5 от Закона за семейните помощи за деца, когато помощта се предоставя за част от календарния месец.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., доп., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава мотивирана заповед за възстановяване на недобросъвестно получени семейни помощи в случаите по чл. 14, ал. 3 и 5 от Закона за семейни помощи за деца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Заповедта по ал. 1 се издава в два екземпляра и се съобщава писмено на лицето.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Недобросъвестно получените семейни помощи за деца се събират по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Заповедите по чл. 4, 5, 5а, 6 и 8 могат да се обжалват от заинтересуваните лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., предишен текст на чл. 10, изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При необходимост директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице може да назначи проверка във връзка с отпускането и предоставянето на семейните помощи за деца.

(2) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице задължително назначава проверка във връзка с отпускането и предоставянето на семейни помощи:

1. на ненавършили 18 години бременни жени;
2. за деца на родители, ненавършили 18 години;
3. в случаите по чл. 2, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца;
4. (изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) в случаите по чл. 7, ал. 8 и 13 от Закона за семейни помощи за деца;
5. в случаите на подадено заявление декларация за отпускане на помощ по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца след изтичане на срока по чл. 7, ал. 12 от Закона за семейни помощи за деца;
6. в случаите на подадено заявление декларация от лице, за което е издадена заповед по чл. 8 за възстановяване на недобросъвестно получени семейни помощи;
7. (нова – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) в случаите по чл. 8е, ал. 5, 6, 9 и 10 от Закона за семейни помощи за деца;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) при постъпил писмен сигнал за недобросъвестно получени семейни помощи.

Глава първа "а"

(Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г.)

ЕДНОКРАТНА ПОМОЩ ПРИ БРЕМЕННОСТ

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от

16.10.2015 г.) Еднократна помощ при бременност се отпуска въз основа на подадено заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) Заявлението декларация по чл. 5а от Закона за семейни помощи за деца се подава в периода от 45 дни преди определения термин за раждане. Когато раждането е настъпило преди началото на 45-дневния период, заявлението декларация се подава до три месеца от датата на раждане на детето.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., предишна ал. 2, бр. 34 от 2017 г.) Към заявлението декларация се прилагат следните документи:

1. удостоверение за брутните месечни доходи на семейството за последните 12 календарни месеца, предхождащи периода от 45 дни преди определения термин на раждане, а ако е настъпило раждане преди 45-дневния период – за последните 12 календарни месеца, предхождащи месеца, през който е родено детето;

2. удостоверение от осигурителя за наетото лице или от самоосигуряващото се лице по образец съгласно приложение № 3;

3. копие от болничния лист на наетото лице за временна неработоспособност поради бременност и раждане за срок 45 дни, заверено от осигурителя, или копие на болничния лист и оригинал за справка – от самоосигуряващото се лице;

4. медицинско удостоверение за термина на раждане – за неосигурените жени;

5. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.).

(4) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите на подадено заявление по чл. 2, ал. 2, т. 1 и 2 документите по ал. 3 се прилагат на хартиен носител в оригинал, а при подаване на заявлението декларация по електронен път същите се прилагат сканирани като прикачен файл.

Чл. 10б. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г.) (1) Еднократната помощ при бременност се отпуска за периода от 45 дни преди определения термин за раждане.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) За осигурените жени по чл. 5а от Закона за семейни помощи за деца помощта се изплаща в размер, определен съобразно броя на дните от началото на отпуска за бременност и раждане до датата на придобиване на необходимия осигурителен стаж по чл. 48а от Кодекса за социално осигуряване (КСО), но за не повече от 45 дни.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 115 от 2004 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При изплащане на помощ по чл. 5а от Закона за семейни помощи за деца за част от календарния месец дневният размер на помощта се определя, като пълният ѝ размер се раздели на 45 календарни дни. Общата сума на помощта се определя, като дневният ѝ размер се умножи по броя на календарните дни, за които тя се изплаща.

(4) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2013 г., в сила от 20.08.2013 г., отм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.).

Чл. 10в. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Еднократната помощ при бременност се изплаща през месеца, следващ месеца, през който е подадено заявлението декларация.

Глава втора

ЕДНОКРАТНИ ПОМОЩИ ПРИ РАЖДАНЕ И ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.)

Чл. 11. (1) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Еднократна помощ при раждане на живо дете се отпуска въз основа на подадено заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Към заявлението декларация се прилагат следните документи:

1. (изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., отм., бр. 79 от 2017 г.);
2. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., отм., бр. 79 от 2017 г.);
3. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) копие от разрешението за продължително или постоянно пребиваване на гражданите на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство и копие от разрешението за продължително, постоянно и дългосрочно пребиваване на чужденците (само в случай че тази информация не може да бъде проверена по служебен път);

4. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., изм. и доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) По реда на ал. 1 помощта може да се отпусне след извършване на проверка по служебен път от дирекция "Социално подпомагане", която обхваща:

1. (доп. – ДВ, бр. 34 от 2017 г., изм. и доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) установяване на наличие на промяна на постоянния и/или настоящия адрес на майката за периода от датата на раждане на детето до датата на подаване на заявлението декларация чрез справка от компетентните структури на Министерството на вътрешните работи и/или от Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството;

2. (доп. – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) предоставяне на данни за изплащане/неизплащане на помощта по чл. 6 от Закона за семейни помощи за деца от съответните дирекции "Социално подпомагане" по предходен постоянен и/или настоящ адрес на майката;

3. (нова – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) установяване на поредността на родените от майката деца чрез справка от Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството;

4. (нова – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) установяване на наличие на разрешение за продължително или постоянно пребиваване на гражданите на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство и наличие на разрешение за продължително, постоянно и дългосрочно пребиваване на чужденците чрез справка от компетентните структури на Министерството на вътрешните работи.

(4) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаите по чл. 6, ал. 7 от Закона за семейни помощи за деца проверката по ал. 3 се извършва и по отношение на бащата.

(5) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., предишна ал. 4, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., изм., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) В случаите, когато майката е с чуждо гражданство и с разрешено продължително, дългосрочно или постоянно пребиваване в страната и не може да бъде получена информация за родените от майката деца от компетентния орган в Република България, дирекция "Социално подпомагане" извършва проверка чрез консулството на съответната държава по постоянен адрес на майката за:

1. (изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) установяване на родените от майката деца въз основа на легализиран документ;

2. (изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) установяване на ползване/неползване право на помощ при раждане в съответната държава за детето, за което се иска помощ по чл. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

(6) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., предишна ал. 5, изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 86 от 2015 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) В случаите по ал. 5 заявлението декларация се подава от майката в дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес, за наличието на който се извършва служебна проверка.

(7) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., предишна ал. 6, изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Ако при проверката по ал. 5 се установи, че правото на помощ при раждане е ползвано в държавата по постоянен адрес на майката за същото дете, за което се иска помощта по чл. 6 от Закона за семейни помощи за деца, тя не се отпуска.

(8) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаите по чл. 6, ал. 7 от Закона за семейни помощи за деца помощта се отпуска на бащата въз основа на подадено от него заявление декларация със съответно приложените към него документи по ал. 2.

(9) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 34 от 2017 г.) В случаите, в които не може да бъде извършена проверка по ал. 5, т. 1, еднократната помощ при раждане на дете се изплаща в размера, определен по реда на чл. 6, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца, като се взема предвид само броят на родените от майката деца с българско гражданство, а в случаите по чл. 3, т. 5 от Закона за семейни помощи за деца – и на децата с чуждо гражданство, родени на територията на Република България.

Чл. 12. (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Правото на еднократна помощ при раждане на дете възниква от датата на раждане на детето, освен ако то е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето към датата на подаване на заявлението декларация.

Чл. 13. (1) (Предишен текст на чл. 13, изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При определяне поредността на децата се вземат предвид само родените от майката деца, които са живи в момента на раждането на детето, за което се иска помощта, независимо дали се отглеждат в семейството на майката, с изключение на случаите, в които детето е настанено за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето и за него не е получена еднократната помощ при раждане.

(2) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При раждане на близнаци, един от които е второ дете на майката, еднократната помощ за раждане се изплаща за всяко дете близнак в размера, определен съгласно чл. 6, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца за второ дете.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) (1) Еднократна помощ при осиновяване на дете се отпуска въз основа на подадено заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2017 г., бр. 79 от 2017 г., отм., бр. 38 от 2019 г.).

(3) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) В случаите, в които дирекция "Социално подпомагане" не може по служебен път да получи информация за влязлото в сила съдебно решение за допуснато осиновяване на детето, към заявлението декларация по ал. 2 се прилага копие от влязлото в сила съдебно решение, с което е допуснато осиновяване на детето, или друг документ от съда, удостоверяващ влязлото в сила съдебно решение за допуснато осиновяване.

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 34 от 2017 г., изм. и доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) По реда на ал. 1 помощта може да се отпусне след извършване на проверка по служебен път от дирекция "Социално подпомагане", която обхваща:

1. (доп. – ДВ, бр. 34 от 2017 г., изм. и доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) установяване наличие на промяна на настоящия адрес на осиновителката/осиновителя за периода от датата на осиновяване на детето до датата на подаване на заявлението декларация чрез справка от компетентните структури на Министерството на вътрешните работи и/или от Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на

регионалното развитие и благоустройството;

2. (доп. – ДВ, бр. 34 от 2017 г., изм., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) предоставяне на данни за изплащане/неизплащане на помощта по чл. 6б от Закона за семейни помощи за деца от съответните дирекции "Социално подпомагане" по предходен настоящ адрес на осиновителката/осиновителя.

(5) (Предишна ал. 4, изм. – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) Ако при проверката по ал. 4 се установи, че правото на помощ по чл. 6б от Закона за семейни помощи за деца е ползвано, помощта не се отпуска.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) (1) Правото за получаване на еднократна помощ по чл. 6б от Закона за семейни помощи за деца възниква от датата на осиновяване на детето, освен ако осиновителите и осиновеното дете не живеят постоянно в страната към датата на подаване на заявлението декларация.

(2) При осиновяване на дете от съпрузи правото по чл. 6б от Закона за семейни помощи за деца се ползва само от единия от тях.

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 41 от 2010 г., изм., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм. и доп., бр. 55 от 2014 г., в сила от 4.07.2014 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., изм., бр. 79 от 2017 г., изм. и доп., бр. 38 от 2019 г.) Допълнителна еднократна помощ за дете с трайно увреждане по чл. 6, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца се отпуска след подаване на ново заявление декларация. Обстоятелството за наличието на трайно увреждане на детето се установява служебно.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 41 от 2010 г., изм., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г.) Правото за получаване на допълнителна еднократна помощ по ал. 1 възниква от датата на инвалидизиране, когато трайното увреждане е установено с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, до навършването на 2-годишна възраст на детето.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., отм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.).

Глава втора "а"

(Нова - ДВ, бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г.) ЕДНОКРАТНИ ПОМОЩИ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЦА

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., изм., бр. 27 от 2010 г., в сила от 9.04.2010 г., изм. и доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) Еднократна помощ за отглеждане на близнаци се отпуска въз основа на подадено заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) Еднократна помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, се отпуска въз основа на подадено заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., бр. 38 от 2019 г.) Обстоятелството, че лицата по чл. 8в, ал. 1 и 4 от Закона за семейни помощи за деца са записани като редовни студенти към датата на раждане на детето, се установява служебно.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 34 от 2017 г., изм. и доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) При промяна на настоящия адрес на майката или на друго правоимащо лице за периода от раждането (осиновяването) или настаняването на детето по чл. 26 от Закона за закрила на детето до датата на подаване на заявлението декларация дирекция "Социално подпомагане" извършва проверка по служебен път, която обхваща:

1. (изм. и доп. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) справка от компетентните структури на Министерството на вътрешните работи и/или от Национална база данни "Население", поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството;

2. (доп. – ДВ, бр. 34 от 2017 г., изм., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) предоставяне на данни за изплащане/неизплащане на помощите по чл. 6а и 8в от Закона за семейни помощи за деца от съответните дирекции "Социално подпомагане" по предходен настоящ адрес на майката или на другите правоимащи лица.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Помощта по чл. 8в от Закона за семейни помощи за деца се отпуска/отказва със заповед по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, издадена от директора на дирекция "Социално подпомагане" или на упълномощено от него длъжностно лице и се изплаща на два пъти, като:

1. петдесет на сто от размера на помощта се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ;

2. петдесет на сто от размера на помощта се изплаща след представяне на уверение/удостоверение от висшето училище за записан следващ семестър или за завършено висше образование, но не по-късно от навършването на една година от детето.

(6) Когато помощта по чл. 8в от Закона за семейни помощи за деца е отпусната и 50 на сто от размера ѝ е изплатен по реда на ал. 5, т. 1, но до навършване на една година от детето лицето не е представило уверение/удостоверение от висшето училище за записан следващ семестър или за завършено висше образование, плащането по ал. 5, т. 2 не се извършва.

(7) Еднократната помощ по ал. 2 се отпуска на лицата по чл. 8в, ал. 1 и 4 от Закона за семейни помощи за деца в размера, определен по реда на чл. 8в, ал. 2 от Закона за семейни помощи за деца, независимо от броя на родените/осиновените/отглежданите в семейството деца.

Глава трета

МЕСЕЧНИ ПОМОЩИ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО ЗАВЪРШВАНЕ НА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ, НО НЕ ПОВЕЧЕ ОТ 20-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

**(Загл. изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., доп., бр. 80 от 2015 г., в
сила от 16.10.2015 г.)**

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., бр. 27 от 2010 г., в сила от 9.04.2010 г., бр. 41 от 2010 г., изм., бр. 7 от 2011 г., в сила от 21.01.2011 г., доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 73 от 2013 г., в сила от 1.09.2013 г., бр. 55 от 2014 г., в сила от 4.07.2014 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г.) (1) Месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, се отпускат въз основа на подадено заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) За деца, настанени за отглеждане в семейство на роднини и близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, заявлението декларация се подава от пълнолетен член на семейството по настоящия му адрес.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) Към заявлението декларация се прилагат следните документи, в случаите, в които дирекция "Социално подпомагане" не може да получи информацията по служебен път:

1. удостоверение за брутните месечни доходи на семейството за последните 12 календарни месеца, предхождащи месеца, през който е подадено заявлението декларация;

2. решение на регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности към регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, че детето не може да посещава училище – в случаите по чл. 18, ал. 2;

3. (отм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г.);

4. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.);

5. (доп. – ДВ, бр. 79 от 2017 г.) копие от влязло в сила решение на съда за допускане на развод между съпрузите - само в случаите, в които дирекция "Социално подпомагане" не може по служебен път да получи информация за съдебното решение;

6. копие от удостоверение за назначаване на настойник или попечител;

7. служебна бележка, издадена от личния лекар на детето, а при липса на избор на личен лекар – от регионалната здравна инспекция, удостоверяваща, че всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното състояние на детето са извършени;

8. (изм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК (само в случаите по чл. 7, ал. 8 от Закона за семейни помощи за деца).

(4) В случаите, в които децата се обучават в детски градини и училища извън системата на Министерството на образованието и науката, към заявлението декларация по ал. 3 се прилага и удостоверение по образец съгласно приложение № 7, издадено от детската градина/училището, че детето е записано в група за предучилищно образование или като ученик, а за новата учебна година – и за децата, записани за първи път в първи клас – в срок до 31 октомври, с изключение на случаите по чл. 7, ал. 10 от Закона за семейни помощи за деца.

(5) Информация за записаните деца в групите на предучилищното образование или за записаните ученици в съответната степен на училищното образование, а за новата учебна година – в срок до 31 октомври, се получава ежемесечно по служебен ред от училищата и детските градини чрез Министерството на образованието и науката.

(6) Училищата и детските градини в системата на Министерството на образованието и науката предоставят ежемесечно по служебен ред чрез Министерството на образованието и науката на Агенцията за социално подпомагане информация за:

1. (изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) допуснатите отсъствия повече

от 3 дни на всяко дете, посещаващо група за предучилищно образование, и 5 учебни часа на всеки ученик, за които няма уважителни причини, съгласно чл. 10 от Наредба № 5 от 2016 г. за предучилищното образование (ДВ, бр. 46 от 2016 г.) и чл. 62 от Наредбата за приобщаващото образование, приета с Постановление № 232 на Министерския съвет от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 86 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2018 г.);

2. случаите на преместване на ученик по време на учебната година и на дете от групите на предучилищното образование през периода 15 септември – 31 май;

3. информация за записаните деца в групите на предучилищното образование или за записаните ученици в съответната степен на училищното образование, а за новата учебна година – в срок до 31 октомври.

(7) Директорът на училището извън системата на Министерството на образованието и науката ежесечно изпраща на регионалната дирекция за социално подпомагане по настоящ адрес на семейството справка по образец съгласно приложение № 4 за всеки ученик, отсъствал през съответния месец 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.

(8) Директорът на детската градина/училището извън системата на Министерството на образованието и науката, в която/което има групи за предучилищно образование, ежесечно изпраща на регионалната дирекция за социално подпомагане по настоящ адрес на семейството справка по образец съгласно приложение № 8 за всяко дете, отсъствало през съответния месец повече от 3 дни, за които няма уважителни причини. Справката се изпраща за периода 15 септември – 31 май.

(9) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Информацията по ал. 5 и 6 се предоставя до 5-о число на следващия месец по електронен път от Министерството на образованието и науката на Агенцията за социално подпомагане, а когато крайната дата за предоставяне е почивен ден, информацията се предоставя в първия следващ работен ден.

(10) Справката по ал. 7 и 8 се изпраща до 5-о число на следващия месец по електронен път и на хартиен носител в регионалната дирекция за социално подпомагане по настоящ адрес на семейството. В срок до 3 дни регионалната дирекция препраща справката на дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на семейството и на лицата с чуждо гражданство и с разрешено продължително, дългосрочно или постоянно пребиваване в страната.

(11) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите по ал. 6, т. 1, ал. 7 и 8 помощта по чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за семейни помощи за деца се прекратява със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или на упълномощено от него длъжностно лице считано от 1-во число на месеца, посочен в информацията, получена от Министерството на образованието и науката, или в справката от директора на детската градина/училището извън системата на Министерството на образованието и науката.

(12) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Преди издаване на заповедта по ал. 11 Агенцията за социално подпомагане изисква от Министерството на образованието и науката писмено потвърждаване на актуалността на подадената информация по ал. 6 за конкретното дете.

(13) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) За размера на пенсията за 12 календарни месеца преди месеца, през който е подадено заявление декларация от

пенсионер, се предоставя информация по служебен ред от Националния осигурителен институт на Агенцията за социално подпомагане.

(14) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Месечните помощи за деца, настанени за отглеждане в семейство на роднини и близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, и деца с назначен настойник или попечител се предоставят и след прекратяване на настаняването (настойничеството/попечителството) поради навършване на пълнолетие от детето, ако то продължава да живее в същото семейство, до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, което се удостоверява с декларация на лицата.

(15) За установяване на обстоятелството по ал. 14 дирекция "Социално подпомагане" извършва проверки.

(16) (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) Наличието на извършените задължителни имунизации и профилактични прегледи при спазване изискванията на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България (обн., ДВ, бр. 45 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2006 г., бр. 5 от 2007 г., бр. 106 от 2007 г., бр. 57 от 2009 г., бр. 77 от 2012 г., бр. 47 от 2013 г., бр. 17, 54 и 92 от 2014 г. и бр. 38 от 2017 г.) и на Наредба № 8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията (обн., ДВ, бр. 92 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 27 от 2018 г.; Решение № 3549 на Върховния административен съд от 2018 г. – бр. 29 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 2 от 2019 г.) не се установява при отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

(17) (Доп. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) Помощта по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца се отпуска и в случай, че всички задължителни имунизации и профилактични прегледи на детето не са извършени поради отлагане по медицински противопоказания или по причини, независещи от родителите или от лицата, които полагат грижи за детето, като това се удостоверява със служебната бележка по ал. 3, т. 7, само в случаите, в които тази информация не може да бъде получена по служебен път.

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., бр. 73 от 2013 г., в сила от 20.08.2013 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Условието по чл. 7, ал. 1, т. 2 и 3 от Закона за семейни помощи за деца са изпълнени, ако детето е записано в една от формите на педагогическо взаимодействие в предучилищно образование по чл. 67, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование или в една от формите на обучение в училище по чл. 106, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование и посещава учебните занятия (за формите, които го изискват).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 38 от 2019 г.) За децата, чието обучение е отложено по реда на чл. 139 от Наредбата за приобщаващото образование и това е установено с решението на регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности към регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, се счита, че са налице условията по чл. 7, ал. 1, т. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., отм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., отм., бр. 73 от 2013 г., в сила от 20.08.2013 г.).

Чл. 19. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 71 от 2006 г., изм. и доп., бр. 41 от 2010 г., изм., бр. 7 от 2011 г., в сила от 21.01.2011 г., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г.; изм. с Решение № 12921 на ВАС на РБ - бр. 32 от 2015 г.; изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г., доп., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Месечните

помощи за отглеждане на деца до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, се отпускат от първо число на месеца, през който е подадено заявлението декларация с необходимите документи и са налице условията по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца, с изключение на случаите на раждане на дете и за деца, реинтегрирани в биологичните си семейства или настанени в семейство на роднини, близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето и в случаите на промяна на настойника/попечителя, в които отпускането на помощта е от първо число на месеца, следващ месеца на настъпване на събитието.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., доп., бр. 71 от 2006 г., изм. и доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) При определяне на средномесечния доход по чл. 7, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца се вземат предвид доходите на всички членове на семейството по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за семейни помощи за деца към датата на подаване на заявлението декларация.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) В случаите по § 1, т. 1, буква "б" от допълнителните разпоредби на Закона за семейни помощи за деца заявление декларация се подава съвместно от двамата съжителстващи родители за отпускане на помощ за всички деца в семейството, като помощта се получава от лицето, посочено като титуляр в заявлението декларация.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) В 30-дневен срок от изтичане на срока, за който е била отпусната прекратената месечна помощ на основание чл. 7, ал. 11, т. 3 от Закона за семейни помощи за деца, правоимащото лице подава заявление декларация за отпускане на еднократна помощ по реда на чл. 7, ал. 13 от Закона за семейни помощи за деца.

(2) Дирекция "Социално подпомагане" извършва служебна проверка за наличие на условията за отпускане на еднократна помощ по чл. 7, ал. 13 от Закона за семейни помощи за деца и ако те са налице, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за отпускането ѝ. В случай на отказ лицето се уведомява писмено.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г.) Месечните помощи по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца се предоставят на родителя, на когото е предоставено упражняването на родителските права. При разведени родители се вземат предвид само доходите на родителя, на когото е предоставено упражняването на родителските права.

(2) (Нова - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При развод или раздяла на родителите помощите по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца за детето/децата, навършило/навършили пълнолетие, но не повече от 20-годишна възраст, ако продължава/продължават да учи/учат, се предоставят на родителя, при когото живее/живеят детето/децата.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Когато и двамата родители са неизвестни, починали или лишени от родителски права, помощите се получават от настойника или попечителя въз основа на подадено от него заявление декларация независимо от дохода му.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаи на ограничаване на родителски права семейните помощи се изплащат на лицето, при което е настанено детето, въз основа на подадено от него заявление декларация, независимо от дохода на родителите.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Ако един от родителите е осъден да плаща издръжка за децата, неговият доход не се взема предвид при определяне дохода на член от семейството.

(6) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., отм., бр. 80 от 2015 г., в сила

от 16.10.2015 г.).

Чл. 23. (1) (Предишен текст на чл. 23 – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., изм., бр. 34 от 2017 г., доп., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Месечните помощи се прекратяват от първо число на месеца, следващ месеца, през който е отпаднало основанието за отпускането им, с изключение на случаите по чл. 17, ал. 11.

(2) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаите по чл. 7, ал. 11 от Закона за семейни помощи за деца директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за прекратяване на помощта, като заповедта се издава в два екземпляра и се съобщава писмено на лицето.

(3) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) В случаите по ал. 2, когато помощта се прекратява само за част от децата в семейството, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за изменение на помощта, в която се определя намален размер на помощта, като срокът на помощта не се изменя.

(4) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Размерът на помощта по ал. 3 се определя, като размерът на отпуснатата помощ се разделя на броя на децата в семейството и от общия размер на помощта се приспада сумата, съответстваща на броя на децата, за които помощта се прекратява.

(5) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г., отм., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.).

(6) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) При наличие на основанията по чл. 2, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца само за част от децата в семейството помощта се предоставя в пари и натура, като размерите на помощта в пари и помощта в натура се определят, като общият размер на помощта се раздели на броя на децата в семейството. Помощта в натура се предоставя по реда на глава шеста.

Чл. 24. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Заявление декларация за месечни помощи по чл. 17 се подава на всеки 12 месеца.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В 30-дневен срок след промяна на броя на децата, за които семейството има право на семейни помощи в периода по ал. 1, се подава ново заявление декларация за установяване само на това обстоятелство, без да се изисква актуализация на документите за доходите на семейството.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) В случаите по ал. 2 директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за:

1. изменение на помощта в зависимост от броя на децата в семейството, като срокът на помощта не се изменя;

2. отказ за конкретното дете, ако не са налице основания за отпускане на помощта и за това дете.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Длъжностното лице следи за навършване на възрастта на децата, при която отпада основанието за получаване на месечни помощи, и прекратява служебно изплащането им, в случай че помощта е отпусната на семейството за едно дете или за близнаци. В случай че само за част от децата в семейството е налице основание за прекратяване на помощта поради навършване на възрастта, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за изменение на помощта съгласно чл. 23, ал. 3 и 4.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаите по чл. 7, ал. 10 от Закона за семейни помощи за деца месечната помощ се прекратява от месеца, следващ месеца на навършване пълнолетие на детето.

Глава трета "а"

(Нова - ДВ, бр. 29 от 2010 г., в сила от 16.04.2010 г., изм., бр. 34 от 2017 г.)

МЕСЕЧНИ ПОМОЩИ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ С ТРАЙНО УВРЕЖДАНЕ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г.)

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 29 от 2010 г., в сила от 16.04.2010 г., изм., бр. 41 от 2010 г., изм. и доп., бр. 7 от 2011 г., в сила от 21.01.2011 г., изм., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм. и доп., бр. 73 от 2013 г., в сила от 20.08.2013 г., изм., бр. 55 от 2014 г., в сила от 4.07.2014 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., бр. 38 от 2019 г.) Лицата, които имат право на месечни помощи по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца, подават заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика, до директора на дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес, като наличието на експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК се установява служебно.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) В случаите, в които детето е навършило 18 години, но продължава да учи до завършване на средно образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст, и се обучава в училище извън системата на Министерството на образованието и науката, към заявлението декларация по ал. 1 се прилага и удостоверение по образец съгласно приложение № 7, издадено от училището, че детето е записано като ученик, а за новата учебна година – в срок до 31 октомври, а когато детето се обучава в училище в системата на Министерството на образованието и науката, се ползва информацията по чл. 17, ал. 5.

(3) Когато двамата родители са неизвестни, починали или лишени от родителски права, помощите се получават от настойника или попечителя, който отглежда детето с увреждане, въз основа на подадено от него заявление декларация.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане се отпускат от първо число на месеца, през който е подадено заявлението декларация с необходимите документи и са налице условията по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца, с изключение на случаите за деца, реинтегрирани в биологичните си семейства или настанени в семейство на роднини, близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето и в случаите на промяна на настойника/попечителя, в които отпускането на помощта е от първо число на месеца, следващ месеца на настъпване на събитието.

Чл. 24б. (Нов - ДВ, бр. 29 от 2010 г., в сила от 16.04.2010 г., доп., бр. 41 от 2010 г., изм., бр. 7 от 2011 г., в сила от 21.01.2011 г., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм. и доп., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., изм., бр. 34 от 2017 г.) (1) Месечните помощи за дете с трайно увреждане се прекратяват със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или на упълномощено от него длъжностно лице от първо число на месеца, следващ месеца, през който е отпаднало основанието за отпускането им.

(2) Месечните помощи за дете с трайно увреждане се прекратяват при:

1. навършване на 18-годишна възраст на детето, а ако продължава да учи – до придобиване на средно образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст;

2. прекратяване настаняването на детето по чл. 26 от Закона за закрила на детето;

3. установена в експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК промяна във вида и степента на увреждането или в степента на трайно намалената работоспособност.

(3) Месечните помощи за дете с трайно увреждане се спират, изменят и възобновяват със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или на упълномощено от него длъжностно лице.

(4) В случаите на преосвидетелстване на дете с трайно увреждане месечните помощи се отпускат от първо число на месеца, през който е отпаднало основанието за отпускането им, но не повече от една година назад, считано от месеца на подаване на заявлението декларация, при условие че няма промяна във вида и степента на трайното увреждане или в степента на трайно намалената работоспособност, които да водят до отпадане на правото, когато заявлението декларация е подадено в тримесечен срок от датата на издаване на новото експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК. Размерът на помощта за периода преди подаването на заявлението декларация се определя по реда на чл. 8д, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

(5) При условията на ал. 4 при промяна във вида и степента на трайното увреждане или в степента на трайно намалената работоспособност, която не води до отпадане на правото, размерът на помощта се определя в зависимост от степента на увреждането или степента на намалената работоспособност, определена в новото решение на ТЕЛК/НЕЛК.

(6) Когато преосвидетелстването на детето е извършено със закъснение и закъснението не е по вина на родителите или на лицата, които полагат грижи за детето, месечната помощ се предоставя по реда на ал. 4.

Глава четвърта

МЕСЕЧНИ ПОМОЩИ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО НАВЪРШВАНЕ НА ЕДНА ГОДИНА

Чл. 25. (1) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на една година се отпускат въз основа на заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 27 от 2010 г., в сила от 9.04.2010 г., бр. 41 от 2010 г., изм. и доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., бр. 55 от 2014 г., в сила от 4.07.2014 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Към заявлението декларация по ал. 1 се прилагат следните документи:

1. удостоверение за брутните месечни доходи на семейството за последните 12 календарни месеца, предхождащи месеца, през който е подадено заявлението декларация;

2. удостоверение от осигурителя за наетото лице или от самоосигуряващото се лице по образец съгласно приложение № 3;

3. удостоверения от осигурителите за всеки от членовете на семейството, при което е настанено детето по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, че не получават обезщетение по чл. 53, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване;

4. (отм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г.);

5. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.);

6. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.);

7. (доп. – ДВ, бр. 79 от 2017 г.) копие от решението на съда за допускане на развод между съпрузите - само в случаите, в които дирекция "Социално подпомагане" не може по служебен път да получи информация за съдебното решение;

8. (доп. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) служебна бележка, издадена от личния лекар на детето, а при липса на избор на личен лекар – от регионалната здравна инспекция,

удостоверяваща, че всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното състояние на детето са извършени, само в случаите, в които тази информация не може да бъде получена по служебен път.

(3) (Нова - ДВ, бр. 7 от 2011 г., в сила от 21.01.2011 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г., бр. 38 от 2019 г.) Към заявлението декларация за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане до навършване на една година не се изисква удостоверяването на извършените задължителни имунизации и профилактични прегледи при спазване изискванията на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България и на Наредба № 8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията.

(4) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 38 от 2019 г.) Помощта по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца се отпуска и в случай че всички задължителни имунизации и профилактични прегледи на детето не са извършени поради отлагане по медицински противопоказания или по причини, независещи от родителите или от лицата, които полагат грижи за детето, като това се удостоверява в служебната бележка по ал. 2, т. 8, само в случаите, в които тази информация не може да бъде получена по служебен път.

(5) (Нова – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) В случаите по чл. 8, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца наличието на експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК се установява служебно.

(6) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите на подадено заявление по чл. 2, ал. 2, т. 1 и 2 документите по ал. 2 се прилагат на хартиен носител в оригинал, а при подаване на заявлението декларация по електронен път същите се прилагат сканирани като прикачен файл.

Чл. 26. (1) (Доп. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., изм. и доп., бр. 34 от 2017 г.) Месечните помощи за отглеждане на дете до една година се отпускат от първо число на месеца, през който е подадено заявлението декларация с необходимите документи и са налице условията по чл. 8, ал. 1 от Закона за семейни помощи за деца, но не по-рано от месеца, следващ месеца на раждане на детето или реинтегрирането му в биологичното семейство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 41 от 2010 г., изм., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г.) Месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца се отпускат от първо число на месеца, следващ месеца, през който е издадено експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК, ако заявлението декларация е подадено в 3-месечен срок от датата на решението. Когато заявлението декларация е подадено след този срок, месечните помощи се отпускат от първо число на месеца, през който е подадено.

(3) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 41 от 2010 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Месечната помощ за отглеждане на дете до една година по чл. 8, ал. 5 от Закона за семейни помощи за деца за майката се отпуска от датата на раждане на детето до датата на придобиване право на обезщетение по чл. 48а и 52а от Кодекса за социално осигуряване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 41 от 2010 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Месечната помощ за отглеждане на дете до една година по чл. 8, ал. 5 от Закона за семейни помощи за деца за осиновителката (самотния баща осиновител) се отпуска от датата на влизане в сила на съдебното решение, с което е допуснато осиновяване на детето, до датата на придобиване право на обезщетение по чл. 48а и 52а от Кодекса за социално осигуряване.

(5) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 41 от 2010 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 34 от 2017 г.) Месечната помощ за отглеждане на дете до една година по чл. 8, ал. 7 от Закона за семейни помощи за деца се отпуска от първо число на месеца, следващ месеца на издаване на заповедта на директора на дирекция "Социално подпомагане" или решението на съда за настаняване на детето в семейство на роднини,

близки или в приемно семейство по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето до датата на придобиване право на обезщетение по чл. 48а и 52а от Кодекса за социално осигуряване.

(6) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г.) Помощта по ал. 3 - 5 се изплаща в размер, определен пропорционално на броя на дните, за които е придобито правото на помощ.

(7) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г.) При изплащане на помощ за част от календарния месец дневният размер на помощта се определя, като пълният ѝ размер се раздели на 30 календарни дни. Общата сума на помощта се определя, като дневният размер се умножи по броя на дните, за които тя се изплаща.

(8) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) В случаите на чл. 8, ал. 5 от Закона за семейни помощи за деца при наличие на основанията по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца, по изключение, помощта може да се предоставя в пари за периода, определен по ал. 7 за част от календарния месец.

Чл. 27. (1) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм. и доп., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При смърт на майката и в случаите, когато тя е лишена от родителски права, или при развод или раздяла, когато упражняването на родителските права е предоставено на бащата, месечната помощ за отглеждане на дете до една година по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца се изплаща на лицето, упражняващо родителските права.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) При определяне правото на месечна помощ по ал. 1 се вземат предвид доходите на лицето, упражняващо родителските права, освен в случаите по чл. 8, ал. 9 от Закона за семейни помощи за деца.

Чл. 28. (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) В случаите, при които майката е получавала обезщетение за бременност, раждане и отглеждане на дете при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване и осигуряването бъде прекратено, помощта по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца се изплаща за остатъка от срока до навършване на една година на детето.

Чл. 29. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Заявлението декларация за месечни помощи по чл. 25 се подава еднократно с изключение на заявленията декларации, подадени по чл. 8, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

Чл. 30. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Помощта на осигурените лица се прекратява от датата на придобиване право на обезщетение по чл. 48а и 52а от Кодекса за социално осигуряване.

Глава четвърта "а"

(Нова – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) МЕСЕЧНИ ПОМОЩИ ЗА ДЕТЕ БЕЗ ПРАВО НА НАСЛЕДСТВЕНА ПЕНСИЯ ОТ ПОЧИНАЛ РОДИТЕЛ

Чл. 30а. (Нов – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) Лицата, които имат право на месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител и които отглеждат детето, подават заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика, до директора на дирекция "Социално подпомагане" по настоящия си адрес, към което се прилагат следните документи, само в случаите, в които тази информация не може да бъде получена по служебен път:

1. решение на регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности към регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, че детето не може да посещава училище – в

случаите по ал. 8;

2. копие от удостоверение за назначаване на настойник или попечител;

3. служебна бележка, издадена от личния лекар на детето, а при липса на избор на личен лекар – от регионалната здравна инспекция, удостоверяваща, че всички задължителни имунизации и профилактични прегледи съобразно възрастта и здравословното състояние на детето са извършени;

4. (изм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК;

5. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.).

(2) Когато и двамата родители са починали или родителят е лишен от родителски права, помощите се получават от настойника или попечителя, който отглежда детето, въз основа на подадено от него заявление декларация с необходимите документи по ал. 1 по настоящия му адрес.

(3) За деца, настанени за отглеждане в семейство на роднини и/или близки по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, помощите се получават от пълнолетен член на семейството въз основа на подадено от него заявление декларация с необходимите документи по ал. 1 по настоящия му адрес.

(4) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите на подадено заявление по чл. 2, ал. 2, т. 1 и 2 документите по ал. 1 се прилагат на хартиен носител в оригинал, а при подаване на заявлението декларация по електронен път същите се прилагат сканирани като прикачен файл.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 38 от 2019 г., предишна ал. 4, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случай че информацията по ал. 1, т. 1 – 4 не може да бъде установена по служебен път, но същата е налична в дирекция "Социално подпомагане", съответните документи не се подават от лицата.

(6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) При извършване на преценката за право на месечна помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца дирекциите "Социално подпомагане" ползват:

1. за установяване на обстоятелството по чл. 8е, ал. 1, т. 1 от Закона за семейни помощи за деца – информацията, предоставена от Националния осигурителен институт, по ред, определен в споразумение, сключено между него и Агенцията за социално подпомагане;

2. за установяване на обстоятелствата по чл. 8е, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за семейни помощи за деца, както и в случаите по чл. 8е, ал. 9 от Закона за семейни помощи за деца – информацията, получена на основание чл. 17, ал. 3, т. 2 и 8, ал. 5 – 10 и 12.

(7) (Предишна ал. 6 – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите, в които детето се обучава в детска градина или в училище извън системата на Министерството на образованието и науката, към заявлението декларация по ал. 1 се прилага и удостоверение по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика, издадено от детската градина/училището, че детето е записано в група за предучилищно образование или като ученик, а за новата учебна година – и за децата, записани за първи път в първи клас – в срок до 31 октомври, с изключение на случаите по чл. 8е, ал. 4 от Закона за семейни помощи за деца.

(8) (Предишна ал. 7 – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Условието по чл. 8е, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за семейни помощи за деца са изпълнени, ако детето е записано в една от формите на педагогическо взаимодействие в предучилищно образование по чл. 67, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование или в една от формите на обучение в училище по чл. 106, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование и посещава учебните занятия (за формите, които го изискват).

(9) (Доп. – ДВ, бр. 38 от 2019 г., предишна ал. 8, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) За децата, чието обучение е отложено по реда на чл. 139 от Наредбата за приобщаващото образование и това е установено по служебен път, а в случаите, в които не може да бъде установено, е удостоверено с решение на регионалния екип за подкрепа за

личностното развитие на децата и учениците със специални образователни потребности към регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, се счита, че са налице условията по чл. 8е, ал. 1, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца.

(10) (Изм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г., предишна ал. 9, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Към заявлението декларация за отпускане на месечни помощи по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца за дете с трайно увреждане не се изисква удостоверяването на извършените задължителни имунизации и профилактични прегледи при спазване изискванията на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България и на Наредба № 8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията.

(11) (Доп. – ДВ, бр. 38 от 2019 г., предишна ал. 10, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Помощта по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца се отпуска и в случай че всички задължителни имунизации и профилактични прегледи на детето не са извършени поради отлагане по медицински противопоказания или по причини, независещи от родителя или от лицата, които полагат грижи за детето, като това се удостоверява със служебната бележка по ал. 1, т. 3, само в случаите, в които тази информация не може да бъде получена по служебен път.

(12) (Предишна ал. 11, изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите по ал. 6, т. 2, когато се установи, че са допуснати отсъствия повече от 3 дни от дете, посещаващо група за задължително предучилищно образование, и 5 учебни часа от ученик, за които няма уважителни причини, помощта по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца се спира със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице за месеца, посочен в информацията, получена от Министерството на образованието и науката, или в справката от директора на детската градина/училището извън системата на Министерството на образованието и науката. Помощта се възобновява от месеца, следващ месеца, когато основанийето за спиране е отпаднало.

Чл. 30б. (Нов – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) Месечните помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител се отпускат от първо число на месеца, през който е подадено заявлението декларация с необходимите документи и са налице условията по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, с изключение на случаите на реинтегриране на детето в биологичното му семейство, настаняване в семейство на роднини и/или близки по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето или при промяна на настойника/попечителя, в които отпускането на помощта е от първо число на месеца, следващ месеца на настъпване на събитието.

(2) В случаите, в които за детето, за което се иска отпускане на месечна помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, е отпусната и се изплаща персонална пенсия по чл. 92 от Кодекса за социално осигуряване, месечната помощ се отпуска от първо число на месеца, следващ месеца, през който е подадено заявлението декларация, като Агенцията за социално подпомагане предоставя служебно информация на Националния осигурителен институт за подаденото заявление декларация в срок до три дни от подаването му.

(3) Националният осигурителен институт предоставя служебно информация на Агенцията за социално подпомагане за последния месец, в който персоналната пенсия на детето е изплатена, в тридневен срок от спирането на пенсията.

(4) В тридневен срок от издаването на заповедта за отпускане или отказ за отпускане на помощта Агенцията за социално подпомагане уведомява служебно Националния осигурителен институт с цел прекратяване или възобновяване на персоналната пенсия.

(5) Когато при проверка по служебен път в Националния осигурителен институт се установи, че детето има подадено заявление за отпускане на наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, дирекция "Социално подпомагане" отпуска или отказва да отпусне помощта след получаването на информация от Националния осигурителен институт за отпускане или отказ за отпускане на пенсията.

(6) В случаите, в които след получаване на информацията по ал. 3 се установи, че

персоналната пенсия е била изплатена за месеца, в който е отпусната месечна помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, или за следващ месец, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за:

1. изменение на заповедта за отпускане по отношение на началната дата на придобиване на правото на месечната помощ в случаите, когато същата не е била изплатена;

2. изменение на заповедта за отпускане по отношение на началната дата на придобиване на правото на месечната помощ и удържане на недължимо изплатената помощ за съответния/съответните месец/месеци в случаите, когато същата вече е изплатена.

Чл. 30в. (Нов – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) В 30-дневен срок от изтичането на срока, за който е била отпусната прекратената месечна помощ на основание чл. 8е, ал. 8, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца, ако детето продължи да посещава редовно училище, правоимащото лице може да подаде заявление декларация за отпускане на еднократна помощ по реда на чл. 7, ал. 13 от Закона за семейни помощи за деца във връзка с чл. 8е, ал. 9 от Закона за семейни помощи за деца.

(2) Въз основа на информацията по чл. 17, ал. 9 и 10 дирекция "Социално подпомагане" извършва служебна проверка за наличие на условията за отпускане на еднократна помощ по чл. 7, ал. 13 от Закона за семейни помощи за деца във връзка с чл. 8е, ал. 9 от Закона за семейни помощи за деца и ако те са налице, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за отпускането ѝ. В случай на отказ лицето се уведомява писмено.

Чл. 30г. (Нов – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) (1) Заявление декларация за месечни помощи по чл. 30а се подава на всеки 12 месеца.

(2) Месечните помощи се прекратяват от първо число на месеца, следващ месеца, през който е отпаднало основанието за отпускането им.

(3) В случаите по чл. 8е, ал. 8 от Закона за семейни помощи за деца директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за прекратяване на помощта, като заповедта се издава в два екземпляра и се съобщава писмено на лицето.

(4) Длъжностното лице следи за навършване на възрастта на детето, при която отпада основанието за получаване на месечни помощи по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, и прекратява служебно изплащането им.

(5) В случаите, в които е отпусната наследствена пенсия по чл. 82, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване и периодът на изплащането ѝ съвпада с периода на получаване на месечна помощ по чл. 8е от Закона за семейни помощи за деца, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава мотивирана заповед за възстановяване на получената семейна помощ.

(6) Заповедта по ал. 5 се издава в два екземпляра и се съобщава писмено на лицето.

(7) Подлежащите на възстановяване по ал. 5 семейни помощи се събират по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Глава пета

(Нова - ДВ, бр. 93 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.)

ЕДНОКРАТНА ПОМОЩ ЗА УЧЕНИЦИ, ЗАПИСАНИ В ПЪРВИ КЛАС

(Загл. изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.)

Чл. 31. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас, се

отпуска въз основа на заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм. и доп., бр. 55 от 2014 г., в сила от 4.07.2014 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 22 от 2021 г.) Към заявлението декларация по ал. 1 се прилагат следните документи, в случаите, в които дирекция "Социално подпомагане" не може да получи информацията по служебен път:

1. (отм. – ДВ, бр. 22 от 2021 г.);
2. удостоверение, че детето (децата) е записано в първи клас на държавно или общинско училище, издадено от съответното училище;
3. (отм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г.);
4. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.);
5. (изм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г.) медицински протокол на ЛКК – в случаите по ал. 4;
6. (отм. – ДВ, бр. 38 от 2019 г., нова, бр. 22 от 2021 г.) копие от удостоверение за назначаване на настойник или попечител.

(3) (Нова – ДВ, бр. 38 от 2019 г., отм., бр. 22 от 2021 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., предишна ал. 3, бр. 38 от 2019 г.) Заявлението декларация по ал. 1 се подава след записване на детето в първи клас, но не по-късно от 15 октомври на текущата учебна година, с изключение на случаите, когато поради здравословни причини, установени с протокол на ЛКК, детето не може да започне училище, но не повече от 6 месеца от започване на съответната учебна година.

(5) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите на подадено заявление по чл. 2, ал. 2, т. 1 и 2 документите по ал. 2 се прилагат на хартиен носител в оригинал, а при подаване на заявлението декларация по електронен път същите се прилагат сканирани като прикачен файл.

Чл. 32. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм., бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) (1) Еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, се изплаща на два пъти, като:

1. петдесет на сто от размера на помощта се изплаща или предоставя след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ;
2. петдесет на сто от размера на помощта се изплаща или предоставя в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да учи.

(2) Когато помощта по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца е отпусната и петдесет на сто от размера ѝ е изплатен или предоставен по реда на ал. 1, т. 1, но съгласно информацията по чл. 17, ал. 4 и 6 през втория учебен срок детето не продължи да посещава училище, плащането или предоставянето по ал. 1, т. 2 не се извършва, а изплатената или предоставената част от помощта по ал. 1, т. 1 се възстановява по реда на чл. 14, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

Чл. 33. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм., бр. 71 от 2006 г., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас, се отпуска само веднъж за целия период на обучение при първоначалното записване на детето в първи клас.

Чл. 34. (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г., в сила от 1.01.2005 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Помощта по чл. 31 се възстановява, ако детето/ученикът:

1. не постъпи в училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;
2. не продължи обучението си през втория учебен срок до завършване на първи клас, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;
3. в рамките на един месец от учебната година има допуснати отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) За установяване на обстоятелството по ал. 1, т. 1 дирекциите "Социално подпомагане" извършват проверка в срок два месеца от започването на учебната година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) В случаите на заболяване на детето, установено с протокол на ЛКК, проверката по ал. 1, т. 1 и т. 2 се извършва в едномесечен срок от датата на изтичане на срока, указан в протокола.

(4) (Нова – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) За установяване на обстоятелството по ал. 1, т. 2 и 3 дирекциите "Социално подпомагане" ползват информацията от ежемесечните справки, предоставяни по реда на чл. 17, ал. 4 и 6.

(5) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Когато еднократната помощ по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца е отпусната и петдесет на сто от размера ѝ е изплатен или предоставен, през втория учебен срок при възникване или отпадане на основанието за предоставяне на помощта в натура по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца формата на помощта се изменя в съответствие с възникналите или отпаднали обстоятелства – в пари или в натура.

Глава пета "а"

(Нова - ДВ, бр. 27 от 2010 г., в сила от 9.04.2010 г.) ЕДНОКРАТНА ПОМОЩ ЗА БЕЗПЛАТНО ПЪТУВАНЕ НА МНОГОДЕТНИ МАЙКИ (Загл. изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.)

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2010 г., в сила от 9.04.2010 г.) (1) Многодетните майки имат право на безплатно пътуване с железопътния и автобусния транспорт в страната веднъж в годината - отиване и връщане.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) Правото на безплатен транспорт се ползва след представяне пред превозвача на удостоверение, издадено от дирекция "Социално подпомагане" по настоящ адрес на майката.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 79 от 2017 г.) Удостоверението за безплатно пътуване се издава въз основа на подадено заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г., отм., бр. 38 от 2019 г.)

(5) В случай че удостоверението бъде изгубено или унищожено, дирекция "Социално подпомагане" издава дубликат, като правото за безплатно пътуване със:

1. железопътен транспорт за съответната година се анулира;
2. автобусен транспорт за съответната година се анулира в случаите, в които вече е ползвано.

Чл. 34б. (Нов - ДВ, бр. 27 от 2010 г., в сила от 9.04.2010 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) Разходите за пътуване с автобусен транспорт се изплащат въз основа на заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика, подадено в едномесечен срок от крайната дата на извършеното пътуване.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г., доп., бр. 34 от 2017 г.) Към заявлението декларация се прилагат билетите, издадени в съответствие с изискванията на чл. 39, ал. 2, т. 2 от Закона за автомобилните превози, и се представя копие от удостоверението, в което превозвачът е отразил извършеното пътуване.

Глава пета "б"

(Нова – ДВ, бр. 22 от 2021 г.)

ЕДНОКРАТНА ПОМОЩ ЗА УЧЕНИЦИ, ЗАПИСАНИ В ОСМИ КЛАС

Чл. 34в. (Нов – ДВ, бр. 22 от 2021 г.) (1) Еднократна помощ за ученици, записани в осми клас, се отпуска въз основа на заявление декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика.

(2) Към заявлението декларация по ал. 1 се прилагат следните документи в случаите, в които дирекция "Социално подпомагане" не може да получи информацията по служебен път:

1. удостоверение, че детето/децата е/са записано/записани в осми клас на държавно или общинско училище, издадено от съответното училище;
2. медицински протокол на ЛКК – в случаите по ал. 3;
3. копие от удостоверение за назначаване на настойник или попечител.

(3) Заявлението декларация по ал. 1 се подава след записване на детето в осми клас, но не по-късно от 15 октомври на текущата учебна година, с изключение на случаите, когато поради здравословни причини, установени с протокол на ЛКК, детето не може да започне училище, но не повече от 6 месеца от започване на съответната учебна година.

(4) В случаите на подадено заявление по чл. 2, ал. 2, т. 1 и 2 документите по ал. 2 се прилагат на хартиен носител в оригинал, а при подаване на заявлението декларация по електронен път документите се прилагат сканирани като прикачен файл.

Чл. 34г. (Нов – ДВ, бр. 22 от 2021 г.) (1) Еднократната помощ за ученици, записани в осми клас, се изплаща на два пъти, като:

1. петдесет на сто от размера на помощта се изплаща или предоставя след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ;
2. петдесет на сто от размера на помощта се изплаща или предоставя в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да учи.

(2) Когато помощта по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца е отпусната и петдесет на сто от размера ѝ е изплатен или предоставен по реда на ал. 1, т. 1, но съгласно информацията по чл. 17, ал. 4 и 6 през втория учебен срок детето не продължи да посещава училище, плащането или предоставянето по ал. 1, т. 2 не се извършва, а изплатената или предоставената част от помощта по ал. 1, т. 1 се възстановява по реда на чл. 14, ал. 3 от Закона за семейни помощи за деца.

Чл. 34д. (Нов – ДВ, бр. 22 от 2021 г.) Еднократна помощ за ученици, записани в осми клас, се отпуска само веднъж за целия период на обучение при първоначалното записване на ученика в осми клас.

Чл. 34е. (Нов – ДВ, бр. 22 от 2021 г.) (1) Помощта по чл. 34в се възстановява, ако ученикът:

1. не постъпи в училище, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;
2. не продължи обучението си през втория учебен срок до завършване на осми клас, освен ако това е невъзможно поради здравословното му състояние;
3. в рамките на един месец от учебната година има допуснати отсъствия от 5 учебни часа, за които няма уважителни причини.

(2) За установяване на обстоятелството по ал. 1, т. 1 дирекциите "Социално подпомагане" извършват проверка в срок два месеца от започването на учебната година.

(3) В случаите на заболяване на детето, установено с протокол на ЛКК, проверката по ал. 1, т. 1 и 2 се извършва в едномесечен срок от датата на изтичане на срока, указан в протокола.

(4) За установяване на обстоятелството по ал. 1, т. 2 и 3 дирекциите "Социално подпомагане" ползват информацията от ежемесечните справки, предоставяни по реда на чл. 17, ал. 4 и 6.

(5) Когато еднократната помощ по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца е отпусната и петдесет на сто от размера ѝ е изплатен или предоставен, през втория учебен срок при възникване или отпадане на основанието за предоставяне на помощта в натура по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца формата на помощта се изменя в съответствие с възникналите или отпаднали обстоятелства – в пари или в натура.

Глава шеста

(Нова - ДВ, бр. 71 от 2006 г.)

ПОМОЩИ В НАТУРА

(Загл. изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.)

Чл. 35. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Еднократната помощ по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца се предоставя в натура при наличие на някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца и в съответствие с чл. 32.

(2) Наличието на основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца се установява от дирекция "Социално подпомагане" след извършване на проверка, която обхваща и оценка на риска за детето и неговите потребности, от социални работници от дирекцията, като задължително участва социален работник от отдел "Закрила на детето".

(3) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Проверката по ал. 2 може да се извърши по сигнал и/или по инициатива на дирекция "Социално подпомагане", като за резултатите от нея се представя доклад по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(4) Еднократната помощ в натура по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца се предоставя за закупуване на облекло, обувки, учебни пособия и други стоки, необходими на детето за посещаване на училище.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г.) В случай че е налице основание за отпускане на еднократната помощ по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца в натура, нейният вид съгласно ал. 4 се определя в доклада по ал. 3 въз основа на предложение на директора на училището, в което е записано детето. Определянето на вида на помощта в натура може да се консултира и с родителите на детето или с лицата, които полагат грижи за него, и с доставчици на социални услуги за деца.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Въз основа на предложението по ал. 5 в 7-дневен срок директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава заповед за отпускане на помощта в натура по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(7) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Ако петдесет на сто от помощта по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца е отпусната в натура и през втория учебен срок не е налице някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за изплащане на остатъка от

помощта в пари.

(8) (Нова – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Ако петдесет на сто от помощта по чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца е отпусната в пари и през втория учебен срок е налице някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за предоставяне на остатъка от помощта в натура.

Чл. 35а. (Нов – ДВ, бр. 22 от 2021 г.) (1) Еднократната помощ по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца се предоставя в натура при наличие на някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца и в съответствие с чл. 34г.

(2) Наличието на основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца се установява от дирекция "Социално подпомагане" след извършване на проверка, която обхваща и оценка на риска за детето и неговите потребности, от социални работници от дирекцията, като задължително участва социален работник от отдел "Закрила на детето".

(3) Проверката по ал. 2 може да се извърши по сигнал и/или по инициатива на дирекция "Социално подпомагане", като за резултатите от нея се представя доклад по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(4) Еднократната помощ в натура по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца се предоставя за закупуване на облекло, обувки, учебни пособия и други стоки, необходими на детето за посещаване на училище.

(5) В случай че е налице основание за отпускане на еднократната помощ по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца в натура, нейният вид съгласно ал. 4 се определя в доклада по ал. 3 въз основа на предложение на директора на училището, в което е записано детето. Определянето на вида на помощта в натура може да се консултира и с родителите на детето или с лицата, които полагат грижи за него, и с доставчици на социални услуги за деца.

(6) Въз основа на предложението по ал. 5 в 7-дневен срок директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава заповед за отпускане на помощта в натура по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(7) Ако петдесет на сто от помощта по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца е отпусната в натура и през втория учебен срок не е налице някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за изплащане на остатъка от помощта в пари.

(8) Ако петдесет на сто от помощта по чл. 10б от Закона за семейни помощи за деца е отпусната в пари и през втория учебен срок е налице някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за предоставяне на остатъка от помощта в натура.

Чл. 36. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) Месечните помощи по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца се предоставят в натура при наличие на някое от основанията по чл. 2, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

(2) Наличието на основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца се установява от дирекция "Социално подпомагане" след извършване на проверка, която обхваща и оценка на риска за детето и неговите потребности, от социални работници от дирекцията, като задължително участва социален работник от отдел "Закрила на детето".

(3) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Проверката по ал. 2 може да се извърши по сигнал и/или по инициатива на дирекция "Социално подпомагане", като за резултатите от нея се представя доклад по образец, утвърден от изпълнителния директор

на Агенцията за социално подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Наличието на основанието по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца се следи служебно от длъжностните лица в дирекция "Социално подпомагане", като в тези случаи се извършва проверка само за оценка на риска за детето и неговите потребности от социални работници от дирекцията, като координацията се извършва от отдел "Закрила на детето". За резултатите от оценката се представя доклад по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(5) Месечната помощ в натура по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца се предоставя за:

1. пълно или частично заплащане на такса за детска ясла;
2. пълно или частично заплащане на такса за детска кухня;
3. закупуване на храна, облекло, обувки;
4. закупуване на бебешки принадлежности, козметични и хигиенни материали и други стоки за ежедневна употреба, необходими за дете под 1-годишна възраст.

(6) В случай че е налице основание за отпускане на месечната помощ по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца в натура, нейният вид съгласно ал. 5 се предлага от социалните работници, извършили проверката, в доклада по ал. 3 или 4. Определянето на вида на помощта в натура може да се консултира с родителите на детето или с лицата, които полагат грижи за него, представители на детски ясли и доставчици на социални услуги за деца.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Въз основа на предложението по ал. 6 в 7-дневен срок директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава заповед за отпускане на помощта в натура.

(8) (Нова – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) В случаите по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца във връзка с чл. 26, ал. 8 директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за изплащане на помощта в пари и натура.

(9) (Предишна ал. 8 – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) В случаите по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца при навършване на пълнолетие от майката и ако не е налице някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за изплащане на помощта в пари.

Чл. 37. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2006 г., доп., бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) Месечните помощи по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца се предоставят в натура при наличие на някое от основанията по чл. 2, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

(2) Наличието на основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца се установява от дирекция "Социално подпомагане" след извършване на проверка, която обхваща и оценка на риска за детето и неговите потребности, от социални работници от дирекцията, като задължително участва социален работник от отдел "Закрила на детето".

(3) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Проверката по ал. 2 може да се извърши по сигнал и/или по инициатива на дирекция "Социално подпомагане", като за резултатите от нея се представя доклад по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Наличието на основанието по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца се следи служебно от длъжностните лица в дирекция "Социално подпомагане", като в тези случаи се извършва проверка само за оценка на риска за детето и неговите потребности от социални работници от дирекцията, като координацията се извършва от отдел "Закрила на детето". За резултатите от оценката се представя доклад по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(5) Месечната помощ в натура по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца се предоставя за:

1. пълно или частично заплащане на такса за детска ясла или детска градина;
2. пълно или частично заплащане на такса за детска кухня или столово хранене;
3. закупуване на храна, облекло, обувки;
4. закупуване на бебешки и детски принадлежности, козметични и хигиенни материали и други стоки за ежедневна употреба, необходими за детето в зависимост от възрастта му;
5. закупуване на учебници и учебни пособия и други стоки, необходими на детето за посещаване на училище, предучилищна група, детска градина или детска ясла;
6. пълно или частично заплащане за участието на детето в организирани от училището/детската градина мероприятия (екскурзии, посещения на исторически, културни и други обекти, лагери и др.).

(6) (Изм. – ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г.) В случай че е налице основание за отпускане на месечната помощ по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца в натура, нейният вид съгласно ал. 5 в случаите, в които детето не е в задължителна предучилищна и училищна възраст, и в случаите по чл. 7, ал. 10 от Закона за семейни помощи за деца се предлага в доклада по ал. 3 или 4 от социалните работници, извършили проверката. Определянето на вида на помощта в натура може да се консултира и с родителите на детето или с лицата, които полагат грижи за него, представители на детски ясли, детски градини и доставчици на социални услуги за деца.

(7) (Нова – ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г.) В случай че е налице основание за отпускане на месечната помощ по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца в натура, нейният вид съгласно ал. 5 в случаите, в които детето е в задължителна предучилищна и училищна възраст, се определя в доклада по ал. 3 или 4 въз основа на предложение на директора на училището или детската градина, в които детето е записано. Определянето на вида на помощта в натура може да се консултира и с родителите на детето или с лицата, които полагат грижи за него, и с доставчици на социални услуги за деца.

(8) (Предишна ал. 7, доп. - ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г., изм., бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Въз основа на предложението по ал. 6 или 7 в 7-дневен срок директорът на дирекция "Социално подпомагане" издава заповед за отпускане на помощта в натура.

(9) (Предишна ал. 8 - ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г.) В случаите по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца при навършване на пълнолетие от майката и ако не е налице някое от основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца, директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за изплащане на помощта в пари.

Чл. 38. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) Помощта по чл. 8 от Закона за семейни помощи за деца се предоставя само в натура в случаите по чл. 2, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца, с

изключение на случаите по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца, когато помощта по чл. 8, ал. 5 от Закона за семейни помощи за деца се предоставя в пари за част от календарния месец.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 22 от 2021 г.) Помощите по чл. 10а и 10б от Закона за семейни помощи за деца се предоставят само в натура в случаите по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца.

(3) Помощта по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца се предоставя само в натура в случаите по чл. 2, ал. 6, т. 4 от Закона за семейни помощи за деца и в случаите, в които за всички деца в семейството са налице основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца.

(4) Помощта по чл. 7 от Закона за семейни помощи за деца се предоставя в пари и натура в случаите, в които само за част от децата в семейството са налице основанията по чл. 2, ал. 6, т. 1 – 3 от Закона за семейни помощи за деца. В тези случаи размерът на помощта в натура се определя по реда на чл. 23, ал. 6.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.) Помощите в натура могат да се изменят съобразно индивидуалните потребности на детето/децата за месеца, през който е настъпила и/или е установена промяна в тези потребности.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г., доп., бр. 22 от 2021 г.) При промяна в обстоятелствата, която води до изменение на помощта в натура, се извършва проверка при условията на чл. 35, ал. 2, чл. 35а, ал. 2, чл. 36, ал. 2 и 4 и чл. 37, ал. 2 и 4, като социалните работници, извършили проверката, правят мотивирано предложение за изменение на помощта в натура, което се отразява в доклада по чл. 35, ал. 3, чл. 35а, ал. 3, чл. 36, ал. 3 и 4 и чл. 37, ал. 3 и 4.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) За всяко изменение във вида и размера на помощта в натура директорът на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед само за децата, по отношение на които е възникнало основание по ал. 5.

Чл. 39. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2006 г., изм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г.) Помощите в натура с изключение на тези по чл. 36, ал. 5, т. 1 и 2 и чл. 37, ал. 5, т. 1, 2 и 6 се предоставят чрез ваучери, които се издават от Агенцията за социално подпомагане по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г., доп., бр. 22 от 2021 г.) В заповедите по чл. 35, ал. 6, чл. 35а, ал. 6, чл. 36, ал. 7, чл. 37, ал. 8 и чл. 38, ал. 6 се определят:

1. видът и размерът на помощта в натура за детето/децата;

2. периодът, за който се предоставя помощта в натура.

(3) Ваучерът по ал. 1 задължително съдържа:

1. името на Агенцията за социално подпомагане;

2. името на дирекцията "Социално подпомагане", която го предоставя;

3. трите имена на лицето, на което е отпусната помощта в натура;

4. номера на заповедта за отпускане на помощта в натура;

5. номиналната стойност на ваучера;

6. (доп. – ДВ, бр. 22 от 2021 г.) видовете стоки/услуги, за които може да се използва съгласно чл. 35, ал. 4, чл. 35а, ал. 4, чл. 36, ал. 5 и чл. 37, ал. 5;

7. периода, за който се отпуска помощта в натура;

8. срока, в който ваучерът следва да се реализира/изразходва;

9. дата и подпис на директора на дирекция "Социално подпомагане";

10. дата на реализация на ваучера, име, подпис и печат на лицето, предоставящо стоката/услугата;

11. изрична забрана за използване на ваучера за закупуване на стоки и за заплащане на услуги извън определените във ваучера;

12. изрична забрана за използване на ваучера за закупуване на тютюневи изделия, вино, спиртни напитки, пиво;

13. изрична забрана при закупуване на стоки и заплащане на услуги на стойност, по-ниска от номиналната стойност на ваучера, приносителят на ваучера да получава разликата в пари.

(4) Ваучерите по ал. 1 се отпечатват на химизирана хартия в три екземпляра, които носят един и същ пореден номер.

(5) Ваучерите по ал. 1 се предоставят от дирекция "Социално подпомагане" на ведомост срещу подпис на лицето, като на правоимащото лице се предоставят първият и вторият екземпляр, които то предоставя на лицето, предоставящо стоката/услугата, а третият екземпляр се съхранява в дирекция "Социално подпомагане".

(6) Дирекция "Социално подпомагане" изготвя и съхранява информация относно номерата и номиналната стойност на предоставените ваучери за съответния месец за всяко лице/семејство.

(7) При неполучаване от правоимащото лице на ваучерите за съответния месец в тримесечен срок те се анулират.

Чл. 40. (Нов – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) (1) Лицето, предоставило стоката или услугата срещу ваучери, издадени от Агенцията за социално подпомагане, е длъжно да регистрира и отчете продажбата в търговския обект чрез издаване на фискален или системен бон независимо от това, дали купувачът е поискал друг документ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 34 от 2017 г.) Лицето, предоставило стоката или услугата срещу ваучери, издадени от Агенцията за социално подпомагане, до 20-о число на месеца, следващ месеца на извършените продажби, подава в съответната дирекция "Социално подпомагане", която е предоставила ваучерите, заявление за изплащане на дължимите суми, към което се прилагат следните документи:

1. опис на ваучерите, подлежащи на осребряване, както и един екземпляр от всеки ваучер, с който е заплатена продадената стока или услуга;

2. оригинал на фактура (първичен счетоводен документ) за дължимите суми с получател – съответната дирекция "Социално подпомагане", съдържаща в графата "предмет на стопанската операция" подробен опис на продадените стоки или услуги; в случай че отпечатаните редове не са достатъчни за подробно описание на продадените стоки или услуги, към фактурата може да се приложи отделен опис (спецификация) – неразделна част от фактурата;

3. в заявлението за изплащане на дължимите суми се посочва банковата сметка, по която лицето желае да получи плащането.

(3) В срок до 5 работни дни след получаване на заявката и на информацията по ал. 2 дирекция "Социално подпомагане" извършва проверка по заявката и нарежда плащането.

(4) Плащането по ал. 3 се извършва по банков път.

Чл. 41. (Нов – ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 7.11.2017 г.) (1) Помощите в натура по чл. 36, ал. 5, т. 1 и 2 и чл. 37, ал. 5, т. 1, 2 и 6 се предоставят чрез заплащане на съответните такси или средства от дирекция "Социално подпомагане", като те не могат да надвишават размера на помощта, определен със заповедта по чл. 39, ал. 2.

(2) В случай че плащането по ал. 1 е в размер, по-нисък от размера на помощта, разликата се предоставя в пари на лицето, на което е отпусната.

(3) Плащането по ал. 1 се извършва по банков път.

Чл. 42. (Нов – ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.) Дирекциите "Социално подпомагане" водят задължителна документация за отпуснатите помощи, чийто срок за съхранение е 10 години считано от месеца на тяхното прекратяване.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на правилника:

1. (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) "Ваучери" са вид ценни книжа за замяна, издадени от Агенцията за социално подпомагане по реда на Наредбата за условията и реда за отпечатване и контрол върху ценни книжа, приета с Постановление № 289 на Министерския съвет от 1994 г. (обн., ДВ, бр. 101 от 1994 г.; изм. и доп., бр. 38 от 1995 г., бр. 73 от 1998 г., бр. 8 от 2001 г., бр. 54 от 2008 г., бр. 22 от 2011 г. и бр. 60 от 2015 г.), и предоставяни от дирекциите "Социално подпомагане" на правоимащите лица, които се използват като разплащателно средство до размера на отбелязаната върху тях номинална стойност за получаване на отпуснати семейни помощи в натура.

2. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2004 г., бр. 29 от 2010 г., в сила от 16.04.2010 г., отм., бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.).

3. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г.).

4. (Нова - ДВ, бр. 73 от 2013 г., в сила от 1.09.2013 г., изм., бр. 34 от 2017 г., отм., бр. 60 от 2019 г., в сила от 1.08.2019 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2006 г.) Решенията на РЕЛКК/ЦЕЛКК, постановени до 31 декември 2004 г., запазват действието си, при условие че срокът, определен в тях, не е изтекъл.

§ 2. (1) За деца, родени преди 1 април 2002 г., правото на месечни помощи за дете до навършване на 18 години възниква от 1 април 2002 г., ако са налице условията по чл. 7, ал. 1 ЗСПД.

(2) Месечните помощи за деца се отпускат от 1 април 2002 г., ако молба-декларацията е подадена до 30 септември 2002 г.

§ 3. Право на допълнителна еднократна помощ по чл. 6, ал. 6 ЗСПД имат децата, които към влизането в сила на закона не са навършили двегодишна възраст.

§ 4. (1) До 1 януари 2004 г. държавните и общинските средни и висши училища и професионалните колежи изплащат месечните помощи за деца по чл. 7 ЗСПД на майките, учещи в редовна форма на обучение.

(2) Помощите по ал. 1 се изплащат и за периода, през който майките са прекъснали обучението си или са отложили защитата на дипломна работа.

(3) Помощите по ал. 1 се изплащат до края на месеца, през който майките са се дипломирали.

(4) На учащите се в частните средни и висши училища и в професионалните колежи помощите по чл. 7 се изплащат от общинската служба за социално подпомагане.

(5) Учащите се, които имат право на месечни помощи по ал. 1, подават документите по чл. 17 и 25 пред съответното училище.

(6) На учащите се, които са подали документи по ал. 5 и имат право на месечни помощи, не се издава изрично разпореждане за отпускане на помощта.

(7) Разпореждането за отказ за изплащане на месечни помощи на учащите се се издава от ректора/директора на училището.

(8) Отказът за изплащане на месечни помощи може да се обжалва пред съда по реда на Закона за административното производство в 14-дневен срок от получаването му.

§ 5. (1) До 1 януари 2004 г. териториалните поделения на НОИ изплащат семейните помощи по чл. 6 и 7 ЗСПД на осигурените по чл. 4, ал. 1 и 2 и ал. 3, т. 1, 2 и 4 КСО лица и на пенсионерите.

(2) Помощите се изплащат на майката, ако тя е осигурена или е пенсионер, или на бащата, ако той е осигурен или е пенсионер и майката не е осигурена или не е пенсионер.

(3) Когато майката започне да се осигурява или да получава пенсия, месечните помощи се получават от месеца, следващ месеца на започване на работата или получаване на пенсията, и се прекратяват от началото на месеца, следващ месеца на прекратяване на осигуряването или пенсията.

§ 6. (1) На лицата, които са подали молба-декларация и имат право на месечни помощи по реда на § 5, териториалните поделения на НОИ не издават изрично разпореждане за отпускане на помощта.

(2) На лицата, които нямат право на семейни помощи, се издава разпореждане за отказ, което подлежи на обжалване по реда на КСО.

(3) Разпорежданията за отказ за изплащане на месечни помощи към пенсиите се издават от длъжностното лице в териториалното поделение на НОИ, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване.

(4) Разпорежданията за отказ за изплащане на месечни помощи на самоосигуряващите се лица, на които осигурителните плащания се извършват в териториалните поделения на НОИ, се издават от длъжностното лице в териториалното поделение на НОИ, на което е възложено ръководството на контрола по приходите и разходите на държавното обществено осигуряване.

(5) За осигурените на основание чл. 4, ал. 1 и 2 КСО не се издава разпореждане за отказ.

§ 7. (1) Семейните помощи, отпуснати по реда на § 5, се изплащат след подаване на молба-декларация от лицето, което ще получава помощта.

(2) За получаване на месечни помощи осигурените по реда на чл. 4, ал. 1 и 2 КСО лица подават молба-декларация пред осигурителя. Когато лицето работи при двама и повече работодатели, семейните помощи се изплащат от основния работодател.

(3) Самоосигуряващите се лица и пенсионерите подават молба-декларация пред съответното териториално поделение на НОИ.

(4) Когато молба-декларацията е подадена с нередовни и/или липсващи документи, на лицето се дава 14-дневен срок за отстраняване на нередностите.

(5) Ако нередностите не бъдат отстранени в срока по ал. 4, помощта се отказва.

§ 8. (1) Семейните помощи за осигурените лица се изплащат чрез осигурителя в сроковете за изплащане на трудово възнаграждение с отделна ведомост по образец съгласно приложение № 2.

(2) Месечните семейни помощи на пенсионерите се изплащат по реда за изплащане на пенсиите.

(3) Еднократните семейни помощи на пенсионерите се изплащат от съответното териториално поделение на НОИ по постоянния адрес на майката.

§ 9. (1) До 1 януари 2004 г. контролът по законосъобразното изплащане на семейни помощи на осигурените и самоосигуряващите се лица се осъществява по реда на глава седма от КСО.

(2) Недобросъвестно получените семейни помощи по реда на § 5 се възстановяват по реда на чл. 114 КСО или могат да се удържат от пенсията.

(3) Отказът на осигурителя да изплаща месечните помощи се обжалва по реда на глава осма от КСО.

§ 10. При промяна в статута на лице с право на месечна помощ в рамките на един календарен месец изплащането на месечните помощи следва да се поеме от органа, който ги е отпуснал, за целия месец, през който се дължат.

§ 11. При определяне дохода на член от семейството не се включват месечните добавки за деца по отменения Указ за насърчаване на раждаемостта.

§ 12. Правилникът се приема на основание § 8 от преходните и заключителните разпоредби на ЗСПД.

§ 13. Изпълнението на правилника се възлага на министъра на труда и социалната политика.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 276 на Министерския съвет от 8 октомври 2004 г. за

изменение

и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 93 от 2004 г.)

§ 26. Навсякъде в правилника думите "Кодекса за задължително обществено осигуряване" и "КЗОО" се заменят съответно с "Кодекса за социално осигуряване" и "КСО".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 27. (1) По отношение на лицата, спрямо които към 1 юли 2004 г. са налице условията по чл. 5а ЗСПД, правото на еднократна помощ при бременност възниква от същата дата, ако молба-декларацията е подадена до 30 ноември 2004 г. и са изпълнени изискванията на правилника.

(2) По отношение на лицата, спрямо които към 1 юли 2004 г. са налице условията по чл. 8, ал. 4 и 6 ЗСПД, правото на месечни помощи за отглеждане на дете до една година възниква от същата дата, ако молба-декларацията е подадена до 30 ноември 2004 г. и са изпълнени изискванията на правилника.

(3) По отношение на лицата, спрямо които към 10 август 2004 г. са налице условията по чл. 7 ЗСПД, правото на месечни помощи до завършване на средно образование, но не повече от навършване на 20-годишна възраст, възниква от същата дата, ако молба-декларацията е подадена до 30 ноември 2004 г. и са изпълнени изискванията на правилника.

(4) Помощите по ал. 1 - 3 се изплащат през месеца, следващ месеца, през който е подадена молба-декларацията.

§ 28. Параграф 22 влиза в сила от 1 януари 2005 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 93 на Министерския съвет от 21 април 2009 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 34 от 2009 г., в сила от 8.05.2009 г.)

§ 12. Еднократните помощи по чл. 8в ЗСПД за децата, които са родени преди 1 януари 2009 г., могат да бъдат поискани в срок до 6 месеца след влизането в сила на постановлението и се изплащат за времето от 1 януари 2009 г. до навършване на една година на детето.

§ 13. Еднократните помощи по § 14 от Закона за изменение и допълнение на ЗСПД (ДВ, бр. 23 от 2009 г.) могат да бъдат поискани и изплатени в срок до навършване на една година на детето.

§ 14. Еднократните помощи по § 15 от Закона за изменение и допълнение на ЗСПД (ДВ, бр. 23 от 2009 г.) могат да бъдат поискани и изплатени в срок 6 месеца след влизане в сила на постановлението.

§ 15. Лицата по § 15 от Закона за изменение и допълнение на ЗСПД (ДВ, бр. 23 от 2009 г.) подават молба-декларация по образец, утвърден от министъра на труда и социалната политика, към която прилагат документите по чл. 16а, ал. 3.

§ 16. (1) Средствата за изпълнението на чл. 2, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за семейните помощи за деца и на § 15 от Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 23 от 2009 г.) се осигуряват чрез намаляване на разходите за издръжка по републиканския бюджет за сметка на разпределените в размер 90 на сто разходи съгласно чл. 17, ал. 1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2009 г. в размер 10 000 000 лв. по бюджетите на министерствата за 2009 г. съгласно приложението.

(2) По предложение на съответните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити, посочени в приложението към ал. 1, министърът на финансите да извърши налагащите се промени по техните бюджети и по политики и програми в съответствие с § 56 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2009 г.

§ 17. Изпълнението на § 16 от постановлението се възлага на съответните министри и

на министъра на финансите.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 102 на Министерския съвет от 25 май 2010 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания
(ДВ, бр. 41 от 2010 г.)

.....
§ 43. В Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (обн., ДВ, бр. 67 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 93 от 2004 г.; попр., бр. 97 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 115 от 2004 г., бр. 71 от 2006 г., бр. 34 от 2009 г. и бр. 27 и 29 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....
10. Навсякъде в правилника думите "дете с трайни увреждания" се заменят с "дете с трайно увреждане".

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 7 на Министерския съвет от 17 януари 2011 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца
(ДВ, бр. 7 от 2011 г., в сила от 21.01.2011 г.)

§ 7. В случаите на преосвидетелстване на дете с трайно увреждане, за което преди 29 март 2010 г. е била прекратена месечната добавка за дете с трайно увреждане по реда на Закона за интеграция на хората с увреждания поради изтичане на срока на експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК и необходимост от преосвидетелстване, месечната добавка по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца се отпуска от 1-во число на месеца, през който е отпаднало основанието за получаването ѝ по реда на Закона за интеграция на хората с увреждания, при условие че:

1. с новото решение не са определени степен и вид на увреждане под 50 на сто или степен на намалена работоспособност под 50 на сто;

2. молба-декларацията е подадена:

а) в случаите, когато новото експертно решение на ДЕЛК/ТЕЛК/НЕЛК е издадено след влизането в сила на постановлението - в 3-месечен срок от датата на издаване на решението;

б) в случаите, когато новото експертно решение на ДЕЛК/ТЕЛК/НЕЛК е издадено преди датата на влизане в сила на постановлението - в 3-месечен срок от датата на влизане в сила на постановлението.

§ 8. При условията на § 7 месечната добавка за дете с трайно увреждане се отпуска за периода, през който не е получавана добавка на основание § 40 от преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 102 на Министерския съвет от 2010 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания, приет с Постановление № 343 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 41 от 2010 г.).

.....
ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 301

на Министерския съвет от 26 ноември 2012 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца
(ДВ, бр. 95 от 2012 г., в сила от 4.12.2012 г.)

.....
Допълнителна разпоредба

§ 15. Навсякъде в правилника думите "детската експертна лекарска комисия (ДЕЛК)" и абревиатурата "ДЕЛК" се заличават.

Заключителна разпоредба

§ 16. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 6, 9, § 10, т. 2, § 11 и § 12, т. 2, които влизат в сила от 1 януари 2013 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 167 на Министерския съвет от 15 август 2013 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 73 от 2013 г., в сила от 20.08.2013 г.)

.....
§ 9. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 2, т. 1, буква "а" и т. 2 - 9, § 5 и 7, които влизат в сила от 1 септември 2013 г., и § 8, който влиза в сила от 1 януари 2014 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 276 на Министерския съвет от 12 октомври 2015 г. за изменение

и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.)

§ 62. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 19, § 20, § 30, т. 2 относно чл. 23, ал. 3 – 6 и § 31, т. 3 и 4, които влизат в сила от 1 януари 2016 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 78 на Министерския съвет от 21 април 2017 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 34 от 2017 г.)

.....
§ 32. По подадените заявления декларации от майки, ненавършили 18 години, или от техен законен представител по чл. 8, ал. 5 от Закона за семейни помощи за деца отпуснатите, но неизплатени помощи от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 57 от 2015 г.) се предоставят по реда на § 16, т. 4.

§ 33. Параграф 14 по отношение на чл. 24б, ал. 4 се прилага за всички подадени заявления декларации от 1 януари 2017 г. до влизането в сила на постановлението.

§ 34. Всички отпуснати до влизането в сила на постановлението месечни помощи по Закона за семейни помощи за деца се изплащат до изтичането на сроковете им от дирекция "Социално подпомагане", която ги е отпуснала.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 246 на Министерския съвет от 2 ноември 2017 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ДВ, бр. 89 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.)

.....
§ 11. До 30 април 2018 г. кметовете на общини предприемат необходимите действия за приемане на решения от общинските съвети за промяна на наименованието/наименованията на социалните услуги, делегирани от държавата и местни дейности, в съответствие с регламентираните социални услуги в чл. 36 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

§ 12. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2018 г. с изключение на § 1, 10 и 13, които влизат в сила от деня на обнародването на постановлението в "Държавен вестник".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 343 на Министерския съвет от 21 декември 2018 г. за изменение

и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ДВ, бр. 107 от 2018 г., в сила от 1.01.2019 г.)

§ 24. До 15 януари 2019 г. Националният осигурителен институт предоставя на Агенцията за социално подпомагане информация за всички отпуснати и/или изплатени до 31 декември 2018 г. персонални пенсии на деца без право на наследствена пенсия от починал родител.

.....

Приложение
към § 16, ал. 1 от преходните
и заключителните разпоредби
(Ново – ДВ, бр. 34 от 2009 г.,
в сила от 8.05.2009 г.)

№ по ред	Наименование	Сума (в лв.)
1.	Министерски съвет	76 000
2.	Министерство на финансите	589 000
3.	Министерство на външните работи	875 000
4.	Министерство на отбраната	1 983 000
5.	Министерство на правосъдието	364 000
6.	Министерство на труда и социалната политика	500 000
7.	Министерство на здравеопазването	1 842 000
8.	Министерство на образованието и науката	1 348 000
9.	Министерство на културата	333 000
10.	Министерство на околната среда и водите	170 000
11.	Министерство на икономиката и енергетиката	247 000
12.	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	121 000
13.	Министерство на земеделието и храните	897 000
14.	Министерство на транспорта	151 000
15.	Министерство на държавната администрация и административната реформа	204 000
16.	Министерство на извънредните ситуации	300 000
	ОБЩО:	10 000 000

Приложение № 1
към чл. 4, ал. 1, чл. 5, ал. 2,
чл. 6, ал. 1 и 2, чл. 35, ал. 6,
чл. 36, ал. 7, чл. 37, ал. 7 и чл. 38, ал. 7
(Изм. – ДВ, бр. 93 от 2004 г.,

бр. 71 от 2006 г.,
 бр. 80 от 2015 г.,
 в сила от 16.10.2015 г.,
 бр. 34 от 2017 г.,
 отм., бр. 107 от 2018 г.,
 в сила от 1.01.2019 г.)

Приложение № 2

към § 8, ал. 1

ВЕДОМОСТ

за изплащане на семейни помощи по чл. 6 и 7 от Закона за семейни помощи

за ..... 200 ..... г.

№ по ред	ЕГН	Име, презиме, фамилия	Брой деца	Размер на помощта		Неизплатени суми за предходен месец по чл. 7 ЗСПД		Сума получена (к.5+к.6)
				чл. 6	чл. 7	период	сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Общо:						

Изплатил: . . . . .
 ( )
 Гл. счетоводител: . . . . .
 ( )

Ръководител: . . . . .
 ( )

Приложение № 3
 към чл. 10а, ал. 3, т. 2 и
 чл. 25, ал. 2, т. 2
 (Ново - ДВ, бр. 93 от 2004 г.,
 изм., бр. 34 от 2009 г.,
 в сила от 8.05.2009 г.,
 бр. 80 от 2015 г.,
 в сила от 16.10.2015 г.,
 бр. 34 от 2017 г.)

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№ ...../.....

ОТ

.....
 .....

(наименование на осигурителя/дружеството/име, презиме и фамилия на самоосигуряващото се лице)

с

ЕИК

адрес

за

кореспонденция

(град/село, ПК, община, област, улица, №, ж.к., бл., ет., ап.)

телефон

мобилен

телефон

електронен

адрес

на/за

(име, презиме и фамилия на наетото лице/име, презиме и фамилия на самоосигуряващото се лице)

ЕГН/ЛНЧ/СЛНЧ

постоянен/настоящ

адрес:

гр.

(с.)

област

ул./ж.к. № ..., бл. ..., вх. ..., ет. ..., ап.

в уверение на това, че е осигурен/а за общо заболяване и майчинство и няма 12 месеца осигури-телен стаж за придобиване право на парично обезщетение по чл. 48а и 52а от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Придобитият осигурителен стаж към .....20....г. като осигурен/осигурена за общо заболяване и майчинство съгласно представените от лицето документи е .....

(месеци/дни)

Датата на придобиване на изискуемия осигурителен стаж за право на парично обезщетение по:

– чл. 48а КСО е .....20....г.

– чл. 52а КСО е .....20....г.

Настоящото удостоверение се издава, за да послужи пред дирекция „Социално подпомагане“

Изготвил: .....

Осигурител/самоосигуряващо се лице:

(подпис)

(подпис, печат)

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ И ИЗДАВАНЕ НА УДОСТОВЕРЕНИЕТО

Удостоверението се попълва и издава, както следва:

1. От осигурителите – за наетите от тях лица, осигурени за общо заболяване и майчинство.
2. От самоосигуряващите се лица – регистрираните като упражняващи свободна

професия и/или занаятчийска дейност; упражняващите трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества; физическите лица – членове на неперсонифицирани дружества, ре-гистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, осигурени за общо заболяване и майчинство.

В удостоверението се вписва придобитият осигурителен стаж към датата на настъпване на риска „бременност“ за обезщетението по чл. 48а КСО, а за обезщетението по чл. 52а КСО – към датата, от която се иска изплащане на обезщетение за отглеждане на малко дете.

Приложение №

4

към чл. 17, ал. 7
(Ново – ДВ, бр. 71 от 2006 г.,
изм., бр. 80 от 2015 г.,
в сила от 16.10.2015 г.,
бр. 34 от 2017 г.)

.....
(наименование на учебното заведение, адрес, телефон)

СПРАВКА

№...../.....20...г.

Настоящата справка се издава на: .....
(трите имена на детето)

ЕГН .....

Ученикът/ученичката е записан/записана в ..... форма на обучение в .....
20.../20...г. и е отсъствал/отсъствала за месец ...../..... г.

5 (пет) учебни часа, за които няма уважителни причини.

Трите имена на майката или на лицето, което упражнява родителските права

.....,
ЕГН ....., настоящ адрес .....

Настоящата справка се издава, за да послужи пред дирекция „Социално подп

.....
ДИРЕКТОР: .....

(име,

печат)

Приложение

№ 5

към чл. 17, ал. 8
(Ново – ДВ, бр. 71 от 2006 г.,
изм., бр. 80 от 2015 г.,
в сила от 16.10.2015 г.,
отм., бр. 34 от 2017 г.)

Приложение № 5а

към чл. 24а, ал. 1
(Ново – ДВ, бр. 29 от 2010 г.,
в сила от 16.04.2010 г.,
изм., бр. 7 от 2011 г.,
в сила от 21.01.2011 г.,
отм., бр. 73 от 2013 г.,
в сила от 20.08.2013 г.)

Приложение № 6

към чл. 35, ал. 3,
чл. 36, ал. 3 и
чл. 37, ал. 3
(Ново - ДВ, бр. 71 от 2006 г.,
изм., бр. 80 от 2015 г.,
в сила от 16.10.2015 г.,
бр. 34 от 2017 г.,
отм., бр. 107 от 2018 г.,
в сила от 1.01.2019 г.)

Приложение № 7

към чл. 17, ал. 4
(Ново - ДВ, бр. 73 от 2013 г.,
в сила от 1.09.2013 г.,
изм., бр. 80 от 2015 г.,
в сила от 16.10.2015 г.,
бр. 34 от 2017 г.,
бр. 107 от 2018 г.,
в сила от 1.01.2019 г.)

.....
(наименование на детската градина/училището, адрес, телефон)

УДОСТОВЕРЕНИЕ

№...../..... 20 ... г.

Настоящото удостоверение се издава на: .....,
(трите имена на детето)

ЕГН .....,

в уверение на това, че детето е записано в подготвителна група за задължително предучилищно образование или като ученик за учебната 20...../20... г. в ..... клас.

Настоящото удостоверение се издава, за да послужи пред дирекция „Социално подпомагане“
—
.....

ДИРЕКТОР: .....

(име, фамилия, подпис, печат)

Приложение № 8

към чл. 17, ал. 8
(Ново - ДВ, бр. 73 от 2013 г.,
в сила от 1.09.2013 г.,
изм., бр. 80 от 2015 г.,
в сила от 16.10.2015 г.,
бр. 34 от 2017 г.,
бр. 107 от 2018 г.,
в сила от 1.01.2019 г.)

.....
(наименование на детската градина/училището)

.....
(адрес, телефон)

СПРАВКА

№...../..... 20 ... г.

Настоящата справка се издава за: .....,
(име, презиме и фамилия на детето)

ЕГН .....,

в уверение на това, че детето е записано в подготвителна група за задължително
предучилищно образование за учебната 20 .../20 ... г. и е отсъствало по неуважителни причини
..... (с цифри) ..... (с думи) дни за месец
...../..... г.

.....
..,

(трите имена на майката или на лицето, което упражнява родителските права)

ЕГН ..... ,
адрес..... ,
настоящ

Настоящата справка се издава, за да послужи пред дирекция „Социално подпомагане“ –
гр.
.....

ДИРЕКТОР: .....

(име, фамилия, подпис, печат)

Приложение №

9
към чл. 17, ал. 9
(Ново – ДВ, бр. 73 от 2013 г.,
в сила от 1.09.2013 г.,
изм., бр. 80 от 2015 г.,
в сила от 16.10.2015 г.,
отм., бр. 34 от 2017 г.)

Приложение № 10

към чл. 16а, ал. 5
(Ново – ДВ, бр. 80 от 2015 г.,
в сила от 16.10.2015 г.,
отм., бр. 107 от 2018 г.,
в сила от 1.01.2019 г.)